

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 81 (6894)

• Trešdiena, 1998. gada 4. novembris

• Cena Ls 0,18

No 23. oktobra līdz 10. decembrim parakstīšanās kampaņa laikrakstam «NOVADNIEKS» 1999. gadam

ABONĒŠANAS CENAS

	Bez atlaides	Ar atlaidi, uzrādot atlaides talonu
1 mēnesis	1,40	1,26
3 mēneši	4,20	3,78
6 mēneši	8,40	7,56
12 mēneši	16,80	15,12

(Atlaides taloni, pasūtot «Novadnieku», jāatstāj pasta nodaļā vai pie pastnieka. Pieprasiet, lai «Novadnieka» abonēšana 1999. gadam tiktu noformēta uz paškopējošām kvītim.)

Lai parakstīšanās kampaņa nebūtu islaicīga akcija, lai tā nebūtu garlaicīga, bet gaidīta, pirmo reizi laikraksta pastāvēšanas vēsturē, kopā ar «Novadnieku» visa gada garumā būs 17 firmas un māksliniece Helēna Svilāne-Kuzmina no Rēzeknes, piedāvājot laikraksta lasītājiem vērtīgas balvas. Lielākas izredzes kļūt par šo balvu īpašniekiem, protams, ir tiem, kuri abonēs laikrakstu «Novadnieks» VISAM 1999. GĀDAM. Bet lai neskumst mūsu gadu gadiem uzticīgie lasītāji, kas pasūta laikrakstu pa mēnešiem. Jūs varēsiet piedalīties firmu balvu izlozē katru mēnesi. Un tā, ko tad mēs piedāvājam loterijā lasītājiem:

IU «Oma» — gada abonētam
dāvanu karti 15 latu vērtībā
parfimērijas precēm;
dāvanu karti 15 latu vērtībā
celtniecības materiāliem.

Privātpoliklinika «Lāzers» —
gada abonētam karti
poliklīnikas pakalpojumiem
10 latu vērtībā.

Laikraksta «Novadnieks»
redakcija 1999. gada
abonētiem piedāvā
4 ceļazīmes uz Somiju (Helsinki,
Serenas ūdensparks) lasītājiem
izdevīgā laikā;
10% atlaidi, abonējot laikrakstu
visam 2000. gadam;
100 ieejas kartes (2 personām)
redakcijas rīkotajā «PRESES
BALLĒ» 1998. gada 30. decembrī
Liču kultūras namā;
reizi mēnesī «Novadnieka»
abonētiem bezmaksas juridiskās
konsultācijas (konsultē zvērināta
advokāte Lilija Kalniņa).

Kinoteātris «Ezerzeme»
— gada abonētam
bezmaksas ieejas karti
visām kino izrādēm
janvārī, februārī, martā
(2 personām).

SIA «Erato-P» — gada abonētiem
2 dāvanu kartes 15 latu vērtībā.

Redakcijas rīkoto
pasākumu atbalstītāji —
SIA «Livānu mājas un
logi» un zemnieku
saimniecība «Raipole».

Firmas «Minox»
fotosalons — gada
abonētam fotoaparātu
Kodak KB-10.

Lasītāji, kuri būs abonējuši
laikrakstu «Novadnieks»
1 mēnesim, 3 mēnešiem vai pusgadam,
varēs piedalīties izlozē un laimēt:
✓ 1 reizi ceturksnī i. u. «Dārznieks» dāvanu karti;
katru mēnesi
✓ IU «Pārsla» balvu;
✓ IU «Prestižs» balvu;
✓ IU «Vindex» dāvanu karti 5 latu vērtībā;
✓ salona «Fotolux» un veikala «Spiro» balvu;
✓ Livānu stikla fabrikas balvu;
✓ SIA «Salanga» balvu;
✓ «Unibankas» balvu;
✓ SIA «Erato-P» iepirkumu 5% atlaides karti.
Katrā no šīm izlozēm piedalās arī tie lasītāji,
kuri pasūtījuši laikrakstu «NOVADNIEKS»
visam gadam.

Māksliniece Helēna Svilāne-Kuzmina —
gada abonētam gleznu «Ziedi».

SIA «Salanga» — gada
abonētam
pārsteiguma balvu.

Livānu biokīmiskā
rūpnīca — gada
abonētam dāvanu
karti rūpnīcas
produkcijai
pēc izvēles
(milti, putraini vai
spēkbarība).

K. Anspaka zīmējums.

Gada nogalē (1998. gada 30. decembrī Liču KN) laikraksta «NOVADNIEKS» redakcija rīko «PRESES BALLI», lai Vecgada vakarā kopā ar parakstīšanās kampaņas sponsoriem, atbalstītājiem, domu biedriem, draugiem, kolēģiem un galvenokārt ar jums, lasītāji, atpūstos, izlozētu piedāvātās balvas, izdzertu šampanieša glāzi par veiksmi, veselību, savstarpēju uzticēšanos un raženu Jauno — 1999. gadu.

Arī Līvānu slimnīcā būs karstais ūdens

Līvānu slimnīcā montē katlu, kas apkurinās ēkas un ražos karsto ūdeni slimnīcas vajadzībām, «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs.

Jaunais katls darbosies ar gāzi, tāpēc ir jāuzbūvē pievads no gāzes vada līdz slimnīcai. P.Romanovs izteica pārliecību, ka tuvākajā laikā tiks atrisinātas neskaidrības, kas bija radušās starp firmu, kura uzstāda katlu un gatava uzbūvēt arī pievadu, un akciju sabiedrību «Latvijas gāze».

Līdz 1999. gada sākumam celtniecības darbiem jābūt pabeigtiem. Pēc vairāk nekā triju gadu pārtraukuma Līvānu slimnīcas pacienti atkal saņems karsto ūdeni.

Darbus finansiāli atbalsta Preiļu rajona padome. P.Romanovs izteica cerību, ka finansiāls atbalsts iespējams arī no akciju sabiedrības «Latvijas gāze».

L.Kirillova

Ciemos pie Jelgavas biznesa kluba

Preiļu sieviešu kluba dalībnieces ciemojās Jelgavas biznesa sieviešu klubā. Jelgavnieces un preilietes apmainījās pieredzē par sieviešu klubu darbošanos. Mājnieces stāstīja arī par savām iecerēm — iesaistīties starptautiskajā sieviešu kustībā «ZONT», kas darbojas līdzīgi «Rotari» kluba principiem. Jelgavnieces ir piedalījušās «ZONT» kongresā Francijā. Jelgavas biznesa sieviešu klubs bieži rīko tikšanās ar māksliniekiem no Rīgas, bet no Preiļu sieviešu kluba vēlas pārņemt pieredzi, kā organizēt sieviešu atpūtas nometnes.

Tagad Preiļu sieviešu klubs gatavojas nākamajam lielākajam pasākumam — Ziemassvētku labdarības akcijai.

L.Rancāne

Precizējums

«Novadnieka» 31. oktobra numurā 10. lappusē publicētajā materiālā «Seminārs par iespējām saņemt Reģionālā fonda līdzekļus» nepareizi atspoguļotas iespējas fonda izlietojumā uzņēmumiem un uzņēmējsabiedrībām.

Rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas speciāliste Irēna Šaitere paskaidroja, ka fonda līdzekļus nevar izmantot vienreizējiem maksājumiem uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), kā arī nevar izsniegt kredītus vai sniegt kredītgarantijas uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām).

Lai saņemtu finansējumu no fonda, uzņēmumam (uzņēmējsabiedrībai) bez minētajiem dokumentiem vēl jāiesniedz kredītlīguma kopija, kredītprocentu atmaksas grafiks, VID izziņa par nodokļu samaksu, iepriekšējo triju gadu pārskati, sabiedrības ieņēmumi un izdevumi līdz 1998. gada 1. oktobrim, projekta vadītāja dzīves apraksts, paskaidrojuma raksts projektam.

L.Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Dibinātājs un izdevējs —
SIA «Novadnieks. Redakcija».
Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
22305 (reklāmas un sludinājumu
pieņemšana), 22154, 21996
(korespondentiem). Fax 21759.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā»
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums.
Viena uszk. iespiedloksne. Metiens 4200.
Pasūtījuma indekss 3033.

Vēlreiz par celulozes rūpnīcas projektu

1998. gadā potenciālais investors veica precizētus aprēķinus, un rezultāti ir šādi: rūpnīcas teritorija (iekļaujot rezervi papīrmašīnai u.c.) sastāda ap 250-300 ha plus netoksisko sauso atkritumu novietne 50 ha. Ražošanas apjoms 600 000 t skuju (2/3) un lapu koksnes (1/3) celulozes gadā. Kopējais papīrmalkas patēriņš būs ap 2,5 miljoniem kub. m gadā plus baltā šķelda no kokzāģētāvām (ap 0,5 milj. kub. m gadā). Celulozi, kas ir galvenā papīra masas sastāvdaļa, gandrīz pilnībā eksportēs uz Rietumeiropu, izmantojot vienu no Latvijas ostām.

Svaigā ūdens patēriņš plānots 33 m³/t, t.i. diennaktī ap 40 000 m³ no Daugavas. Notekūdeņu daudzums būs ap 17 m³ uz 1 t celulozes, diennaktī ap 30 000 m³. To tīrības rādītāji atbildīs HELKOM rekomendāciju prasībām. Lielākā daļa skābekli patērējošo vielu sadalīsies attīrīšanas iekārtās un Daugavas posmā Līvāni — Jēkabpils. Notekūdeņu rādītājiem un izmešiem atmosfērā sekos speciāli iekārtota monitoringa sistēma.

Rūpnīcā izmantos ap 600 darbinieku, bet transportā un mežizstrādē ap 1500-2000 cilvēku. Kopā ar papīrmalkas un celulozes transportēšanu, dažāda veida servisu (finansu, celtniecības, sadzīves u.c.) jaunā rūpnīca ietekmēs ap 10 000 darba vietu. Celtniecības laikā (3 gadi) darbos piedalīsies 1500-3000 cilvēku. Nepieciešamos speciālistus koksnes ķīmiskās pārstrādes nozarē Latvijā pašlaik gatavo Rīgas Tehniskā universitāte (Ķi-

mijas tehnoloģijas fakultāte), Latvijas Lauksaimniecības universitāte (Kokapstrādes katedra) u.c. Pēc galīgā investīciju līguma noslēgšanas (1999.-2000. g.) iespējams organizēt arī dažāda līmeņa kursus vidējam tehniskajam personālam ar priekšzināšanām. Līdzšinējā prakse rāda, ka tāda veida uzņēmumos piedalās samērā daudz ārvalstu speciālistu, bet to skaits pakāpeniski samazinās līdz ar vietējā darbaspēka kvalifikācijas pieaugumu.

Kopējais investīciju apjoms sastāda 900 miljonus ASV dolāru, no tā trešā daļa varētu būt pašu kapitāls. Savukārt no tā zināma daļa būtu Latvijas valsts un, iespējams, citu juridisko personu ieguldījums. Pašlaik ar Ministru kabineta lēmumu izraudzīts stratēģiskā investora kandidāts — Metsaliitto un Sodra, kas ir Ziemeļeiropas privāto meža īpašnieku ekonomiskās apvienības no Somijas un Zviedrijas.

Potenciālais investors sagaida Latvijas valdības pretimnākšanas soļus:

◆ nepieciešamās koksnes (papīrmalkas) zināmas daļas (piemēram, trešdaļas) piegādes garantiju veidā,

◆ sakārtojot infrastruktūru (ceļus) ap rūpnīcu,

◆ realizējot nodokļu atlaides; kā precedentus varētu izmantot likumus par īpaši atbalstāmajiem reģioniem un brīvajām ekonomiskajām zonām,

◆ palīdzot nokārtot vides ekspertīzes dokumentus, celtniecības atļaujas u.c.

Latvijas valsts ieguvums no iespējamās

projekta realizācijas ir ievērojams: tiek uzcelts liels, moderns rūpniecības uzņēmums ar apmēram 200 miljonu latu vērtu eksportu uz Rietumeiropu gadā, radīts liels skaits tiešo un netiešo darba vietu, nostiprināta ekonomiskā un politiskā valsts stabilitāte un prestižs. Arī valsts budžeta papildinājumu nodokļu veidā jānovērtē augstu, t.i., vismaz 10 miljonu latu gadā pirmo 8 gadu periodā (ar palielinājumu turpmākajos gados).

Projekta negatīvās sekas var saskatīt ūdenskrātuvju papildus piesārņojumā, kas tomēr nekad nesasnies 70-to un 80-to gadu līmeni un ir tehniski kontrolējams un regulējams. Celulozes rūpniecībai izraisītais apkārtējās vides piesārņojums pēdējo 20 gadu laikā ir samazinājies vairāk nekā 10 reizi. It sevišķi ar relatīvi tīrām tehnoloģijām izceļas jauncelāmie objekti, piemēram, pašreizējā investora kandidāta celulozes ražotne Raumas pilsētā (Somija). Jāpiebilst, ka potenciālā celtniecības vieta nav atzīmēta nevienā no Latvijas saudzējamo augu vai dzīvo būtnu sarakstiem.

Pašreiz (1998. gada oktobrī — decembrī) projekta realizācijas izpētē strādā trīs apvienotās darba grupas: koksnes nodrošinājuma modeļa aprēķinos un meža vērtības noteikšanā; iespējamo nodokļu atlaizņu izvērtējumā un ekoloģiska rakstura analizēs.

Arnīs Treimanis
VMD celulozes rūpnīcas projekta grupa

Preiļu pensionāri nolēmuši darboties kopā

● Sociālās un psiholoģiskās palīdzības centra «Mūsmaijas» vadītāja Leontīne Ūdrasola: «Mūsu pensionāri nav pelnījuši vientuļas vecdienas, arī viņiem ir jāatrod sava vieta sabiedrībā.»

30. oktobrī Preiļu kinoteātri «Ezerzeme» sapulcējās apmēram simts pilsētas pensionāru. Sociālās un psiholoģiskās palīdzības centra «Mūsmaijas» un Preiļu domes labklājības komisijas darbinieku aicināti viņi pirmo reizi runāja par to, ka pilsētas vecajiem ļaudīm vajadzīga sabiedriska organizācija, kas ļautu viņiem aktīvi iesaistīties dzīvē un palīdzētu aizstāvēt savas tiesības.

Pensionāru apvienības ir izveidotas visās tuvākajās pilsētās, tās darbojas arī

● Preiļu pensionāri aktīvi atbalstīja ideju par savas apvienības veidošanu.

pagastos. Līvānieši, piemēram, ir apvienojušies jau pirms vairākiem gadiem, pašlaik ieguvuši krietnu pieredzi, braukuši pie kolēģiem uz ārzemēm. Kā «Novadniekam» pastāstīja sociālās un psiholoģiskās palīdzības centra «Mūsmaijas» vadītāja Leontīne Ūdrasola, sanāksmes dalībnieki no sava vidus izvirzīja septiņus aktīvistus, kuri jau tuvākajā laikā izstrādās pensionāru sabiedriskās organizācijas statūtu projektu un nodarbosies ar organizācijas reģistrēšanu. Tie ir centra «Mūsmaijas» aktīvisti Valentīna Maziņa, Terēzija Krumpāne, Terēzija Lakauskā, Terēzija Gžibovska, Valentīna Dzalbe, Valentīna Grodņa un Staņislavs Mikulāns.

Pensionāru sabiedriskās organizācijas mērķis ir panākt, lai veco ļaužu domas

un vajadzības uzklautu sabiedrība, lai valdība rastu pensionāru problēmu risinājumu.

Sanāksmē piedalījās un uz jautājumiem atbildēja Preiļu domes izpilddirektors Vilhelms Veleckis, slimokases direktore Viktorija Šmukste, rajona padomes sociālās aprūpes nodaļas vadītāja Jūta Fadejeva, Preiļu domes sociālās aprūpes speciāliste Anna Erta un pilsētas kultūras darba organizatore Terēzija Rubene.

Preiļu pensionāru grupa pārstāvēs jaunu veidojamo sabiedrisko organizāciju reģionālās pensionāru apvienības dibināšanas sanāksmē, kura paredzēta 10. novembrī Daugavpīlī.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Drīzāku garīgu un morālu atdzimšanu

Saruna ar Kanādas latvieti Eduardu Upenieku, deputāta kandidātu uz 7. Saeimas vēlēšanām no politisko organizāciju «Darba partijas», «Kristīgi demokrātiskās partijas», «Latvijas zaļās partijas» apvienības. Šo partiju apvienība, kā zināms, neiekļuva 7. Saeimā. Eduards Upenieks kandidēja Latgales apgabālā un pārstāvēja Preiļu rajonu.

— Kāds ir jūsu spriedums par vēlēšanu norisi, rezultātiem?

— Kristīgi demokrātiskā savienība ar koalīciju zaudēja bagāto partiju ļoti spēcīgās un neatlaidīgās reklāmas plūdus. Zīmīgi, ka nevienai no vecajām partijām nebija ar ko palielīties par piecos gados paveikto, bet viss bija balstīts uz nākotnes solījumiem. «Mēs dosim darbu, finansiālu drošību un stabilu ģimeni,» skanēja solījumi. Bet korupcija pa to laiku ir pieaugusi, un Latvija korumpētības ziņā ieņem vienu no pirmajām vietām pasaulē. Tajā pašā laikā pretkorupcijas likums nav pieņemts.

Palielinās visatļautība, degradējas morālās vērtības. Pat rīta vilcienā bērni un pusaudži ir spiesti skatīties pornogrāfiskas filmas. Kā uzskata satiksmes ministrs, — ja negrib, lai neskatās.

«Mēs mīlam šo valsti», teica cita politiķu grupa. Kā gan var nemīlēt, ja trīs gadu laikā vienam ir izdevies kļūt par multimiljonāru.

Kā ārsts zinu cilvēku psiholoģiju un zinu, ka bezcerībā nonākušais, kā tas ir Latvijā, var sākt ticēt arī meliem, ja tos atkārtoti.

— Vai personīgi jūtaties vilies par to, ka netikāt ievēlēts?

— Protams, labāk būtu juties ievēlēts, jo man bija dažas labas idejas, ko likt priekšā Saeimā. Īpaši jautājumus, kas attiecas uz jaunatni un kultūru. Bet ticu, ka Dievam ir citi plāni priekš manis.

— Kādas bija šīs idejas?

— Jaunatne šodien ir nonākusi svešu elku kalpībā. Tā ir atstājusi mājas, baznīcas un koncertzāles un «barojas» pie roka atkritumu silēs. Tā jūtas pamesta un ignorēta, to izmanto masu mediji un biznes.

To varētu atgriezt, tikai, dzejnieka vārdiem runājot, pievedot pie «dailes akas», kuru vairs nekad neatstatu.

Līdz šim esmu jau sagādājis pāri par 10 000 brīvbiļešu skolu jaunatnei uz Latvijas Nacionālās Operas uzvedumiem un nopietni koncertiem. Jaunatne par tiem ir sajūsmināta. Domāju to turpināt darīt. Jāsagādā tikai finanses.

— Tagad nedaudz par trimdas latviešiem. Kāpēc tik maz no viņiem izrādās vēlēšanas atgriezties dzimtenē?

— To nedara tāpēc, ka baidās te sa-skarties ar daudzām neērtībām, īpaši slikto medicīnisko aprūpi veciem ļaudīm. Bez tam jāzaudē dažas savas jaunās zemes privilēģijas pensiju jomā. Daudzi patiesi gribētu atgriezties, īpaši vientuļi cilvēki, kuriem Latvijā vēl dzīvo radi un piederīgie.

— Ko jūs novēlētu Latvijai, atgriezties Kanādā?

— Drīzāku garīgu un morālu atdzimšanu. Latvijas labklājība bez morālām un garīgām vērtībām būs kā augstceltnē no ķieģeļiem bez cementa. Tā sabruks.

Šo atdzimšanu praktiski varēs manīt, kad vīrieši atstās krogus, un viņu nebūs tik daudz cietumos, kad viņi svētdienās ies uz baznīcu. Nekur citur pasaulē tik lielu vīriešu trūkumu baznīcās neesmu redzējis.

Īpašs gods Latgales sievietēm, mātēm, jo viņas ir glābušas Latviju cauri gadu simtiem, sargājot šīs skaitās zemes austrumu robežu, karinot šūpuļus un audzinot jaunās audzes. Cerams, viņas glābs Latviju arī tagad.

— Paldies jums, Upenieka kungs, un laimīgu atpakaļceļu uz Kanādu. Un uz redzēšanos atkal!

L.Rancāne

Jaunā mākslinieka darbu izstāde

● Jānis Plivda pie savām gleznām. J.Silicka foto

Preiļos atklāta Rēzeknes mākslas koledžas 5. kursa audzēkņa Jāņa Plivdas gleznu izstāde.

Pagājušās nedēļas nogalē topošā mākslinieka Jāņa Plivdas draugi, tuvinieki, pārstāvji no Preiļu pagasta, kur ir Jāņa dzimtas mājas un arī pašlaik dzīvo māte, brāļi, kā arī Preiļu kultūras iestāžu darbinieki piedalījās viņa gleznu izstādes atklāšanā. Izstāde iekārtota vienā no gleznotāja brāļim Vitālijam piederošā uzņēmuma veikaliem. Apritējis gads, kopš Jāņa Plivdas darbi kļuva zināmi plašākai sabiedrībai, jo pērn rudenī viņa pirmā personalizēta darbu izstāde bija sarīkota grāmatu namā «Latgale». Ar saviem darbiem Jānis Plivda piedalījies vairākās citās izstādēs.

Pa šo laiku jaunā mākslinieka otas vilcieni kļuvuši vēl noteiktāki, skatījums uz pasauli un cilvēkiem — dziļāks. Taču nemainīgi uzticība saglabāta mīļākajam žanram — ainavām. Kā atzina Jānis, viņa sirdij tuvāki arī latviešu ainavu vecmeistari — V.Purvītis, J.Rozentals.

Preiļos atklātajā izstādē redzami Jāņa Plivdas pēdējo divu gadu darbi — ainavas, kļusās dabas ar traukiem, ar mūzikas instrumentiem, ziedi.

Skatītāji jaunajam māksliniekam veltīja daudz labu vārdu un novēlējumu. Tie sevišķi vajadzīgi tagad, kad priekšā — diplomdarba izstrādāšana, aizstāvēšana, tēlotājmākslas nodaļas absolvēšana Rēzeknes mākslas koledžā un — iestāšanās Mākslas akadēmijā, kas ir tālākais Jāņa klusais sapnis un stingrā apņemšanās. Bet mērķis — sasniegt iespējamo pilnību tēlotājmākslā.

Gleznošana ir dārgs prieks, tāpēc Jānis augstu vērtē savā vecākā brāļa Vitālija materiālo atbalstu, nodrošinot visu gleznotāja darbam nepieciešamo.

Piedaloties ar saviem darbiem izstādēs, Jānim radusies atziņa, ka:

— Mūsdienu cilvēki interesējas par mākslu. Tas laiks, kad viņi nedzīvoja līdz mākslas pasaules norisēm, jau ir garām.

L.Rancāne

Bērni neiet skolā

Akcijas «Tevi gaida skola» (1998./99. mācību gadā) rezultāti

Pašvaldība	Bērni, kas nemācās no 7 līdz 15 gadiem	Bērni invalīdi, kas nemācās	Bērni ar nepabeigtu pamatskolas izglītību no 15 līdz 18 gadiem
Aglonas	2	—	—
Aizkalnes	1	—	—
Galēnu	—	—	3
Jersikas	—	—	7
Pelēču	—	—	—
Preiļu (pagasts)	1	—	3
Sutru	—	—	—
Riebiņu	—	—	—
Rožkalnu	1	—	2
Rožupes	1	—	—
Rudzētu	—	—	3
Rušonas	1	3	2
Saunas	—	—	—
Silajāņu	—	—	—
Stabulnieku	—	—	—
Turku	3	—	1
Silūkalna	—	—	—
Upmalas	1	—	2
Vārkavas	—	1	8
Līvāņu	1	6	2
Preiļu (pilsēta)	4	—	2
Kopā:	16	10	35

Šo informāciju sagatavoja rajona skolu valdes bērnu tiesību un veselības aizsardzības speciāliste Anita Džeriņa. Komentējot šos skaitļus, Anita Džeriņa atzina, ka skolā neesošo bērnu skaits šogad, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies. Tas esot pamatojams ar to, ka pašvaldību vadītāji, bāriņtiesas un pagastietes stingrāk sākušas sekot tam, lai visi skolas vecuma bērni mācītos skolās. Tomēr atsevišķās pašvaldībās skolā neesošo bērnu skaits vecuma grupā no 15 līdz 18 gadiem ir samērā liels, piemēram, Vārkavas pagastā

— 8, Jersikas — 7. Preiļos skolas neapmeklē četri bērni vecumā no 7 līdz 15 gadiem. Kā izrādās, Vārkavas pagastā un Preiļos mācīties negribošie nāk no čigāņu ģimenēm. Šīs tautības bērnu vecāki gan uz pašvaldību, gan policijas darbinieku aizrādījumiem par bērnu nemācīšanos atbildot īsi: «Lasīt prot, un ko gan vairāk vajag». Citādāks stāvoklis Jersikas pagastā, kur skolā nemācās kādas lielas, nelabvēlīgas ģimenes atvases. Starp citu, likumdošanā obligāta skolā iešana un mācīšanās noteikta tikai līdz 15 gadu vecumam.

No pašvaldībām vēl izceļas Turku pagasts, kurā skolu neapmeklē trīs bērni vecumā līdz 15 gadiem. Divu ģimeņu bērniem tikai šogad apritējuši septiņi gadi, un vecāki nolēmuši skolas gaitu uzsāksanu atlikt vēl uz gadu. Pašreizējais izglītības likums noteic, ka bērnam skolas gaitas jāuzsāk tajā gadā, kad viņam aprit septiņi gadi. Atsevišķos gadījumos pieļaujamas atkāpes. Savukārt trešais Turku pagastā skolā neejošais bērns ir kāda meitene, kurai piemīt klaiņošanas tieksme. Šim gadījumam nopietni pievērsusies pagastietes.

Ari vairākās citās pašvaldībās vecāki nav gādājuši, lai septiņgadīgie bērni uzsāktu mācības pirmajā klasē. Tas tiek pamatots gan ar bērna slimošanu, gan citiem apstākļiem. Tomēr ir pārlicība, ka šie bērni skolas gaitas uzsāks nākamajā mācību gadā. Ir arī tādi, kuri pierakstīti vienā pašvaldībā, skolā iet citā un ir grūti kontrolējami.

Šogad Preiļu bērnuģimēnā «Pasaciņa» atvērta Rudzētu speciālās internātskolas filiāle bērniem ar smagu garīgo atpalicību. To apmeklē Preiļu un tuvāko pagastu astoņi bērni vecumā no 7 līdz 18 gadiem. Viņi visi mācās pirmajā klasē. Savukārt tālāku pagastu, kā arī Līvāņu bērni ar smagu garīgo atpalicību paliek bez skolas mācībām.

Visuztraucošākais stāvoklis ir ar pusaudžiem, kas jau sasnieguši 15 gadu vecumu un nemācās. Kā informēja Anita Džeriņa, no 35 pusaudžiem vecumā no 15 līdz 18 gadiem, kuri neapmeklē skolu, 21 jau ir ņemts policijas nepilngadīgo inspekcijas uzskaitē.

L.Rancāne

Mācijās sagatavot projektus investīciju pieteikumiem

29. un 30. oktobrī Rīgā notika komerciālās informācijas sabiedrības «KOMIN» organizētais seminārs, kurā attīstības plānotāji noklausījās kursu «Projektu sagatavošana investīciju pieteikumiem». Šajā seminārā piedalījās arī Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs. Pēc kursa noklausīšanās semināra dalībniekiem tika izsniegti komerciālās informācijas sabiedrības «KOMIN» sertifikāti.

P.Romanovs pastāstīja «Novadniekam», ka galvenais ieguvums seminārā bijusi iespēja iepazīties ar daudzajām nišām, kas ir ļoti svarīgas valsts investīciju programmas pieteikumu sagatavošanai. Semināra dalībniekiem grupās vajadzēja izstrādāt konkrētu plāna pieteikuma variantu. Lietišķas un ikdienas darbā izmantojamas zināšanas sniedza Ekonomikas ministrijas valsts investīciju programmas nodaļas vadītāja Gaļina Kaņejeva un viņas kolēģi no ministrijas. Diemžēl līdz šim darbā mēs vēl pārāk maz izmantojam šīs zināšanas, teica P.Romanovs.

Lai sniegtu zināšanas mūsu rajona pašvaldību vadītājiem un uzņēmējiem, kā pareizi sagatavojami projekti investīciju pieteikumiem, novembra beigās vai decembra sākumā Gaļina Kaņejeva ieradīsies Preiļos. Mācīties tiks aicināti arī plānotāji no kaimiņu rajoniem, «Novadnieku» informēja P.Romanovs.

L.Kirillova

